

Sandefjord kommune
Postboks 2025
3202 SANDEFJORD

Saksbehandler, innvalgstelefon
Ailin Gundersen Aarnes, 33371183

Pålegg om utredning av nitrogenfjerning for avløpsanlegg i Sandefjord kommune

Vi viser til vårt brev av 30. januar 2024 med varsel om pålegg om å utrede nitrogenfjerning, og til deres kommentarer til varselet datert 14. februar 2024.

Vedtak

Statsforvalteren Vestfold og Telemark pålegger Sandefjord kommune å utrede kommunens handlingsrom for å få på plass nitrogenfjerning som renseløsning for kommunalt avløpsvann i tettbebyggelser over 10 000 pe (BOF₅). Utredningen skal også omfatte kostnader ved løsningene og en plan for å få det på plass så snart som mulig, og senest innen 31. desember 2031.

Fristen for utredningen for Vårnes renseanlegg er **1. april 2025**.

Fristen for utredningen for Sandefjord renseanlegg er **24. september 2025**.

Pålegget er gitt med hjemmel i forurensningsloven §§ 49 og 51.

Sakens bakgrunn

Vi viser til vårt brev av 8. juni 2022 der vi informerte om at det er behov for å etablere nitrogenrensing ved avløpsanlegg i tettbebyggelser med potensiell utslippstørrelse over 10 000 BOF₅ pe og tidligere korrespondanse med kommunen, samt rapporten "*Utredning av behovet for å redusere tilførslene av nitrogen til Ytre Oslofjord*" (rapport l.nr. 7744-2022) og regjeringens *Helhetlig tiltaksplan for en ren og rik Oslofjord med et aktivt friluftsliv*.

Miljødirektoratet skrev i brev av 13. mai 2022 til statsforvalterne at tilstanden i Oslofjorden er så alvorlig at det trengs reduksjon i tilførsler som kan føre til eutrofi, og det så raskt som mulig. Utslipp av nitrogen er en av flere faktorer som bidrar til en forverring av tilstanden i Oslofjorden og kommunalt avløp er en stor bidragsyter. Utredningsrapporten for Ytre Oslofjord slår også fast at tilførslene av nitrogen må ses på som et regionalt problem, slik at det generelle nivået av nitrogen i fjorden må reduseres.

Klima- og miljødepartementet oppfordret, i brev datert 15. desember 2023, alle kommuner i Oslofjordens nedbørsfelt til å gjøre sin del av jobben med å følge opp tiltakene i *Helhetlig tiltaksplan*

for en ren og rik Oslofjord, blant annet ved å starte planleggingen for å få på plass nitrogenfjerning fra avløpsvann.

Sandefjord renseanlegg

Sandefjord renseanlegg i Sandefjord kommune ligger innenfor tettbebyggelsen «Sandefjord». Renseanlegget har tillatelse fra 2007, en dimensjonerende kapasitet på 41 100 pe og utslipp i Sandefjordsfjorden. Sandefjord renseanlegg har krav om 90 % reduksjon av fosfor og krav om sekundærrensing. Kommunen oppgraderte anlegget i 2023 med biologisk-kjemisk sekundærrensing, og vi venter på en søknad fra dere om ny tillatelse.

Vårnes renseanlegg

Vårnes renseanlegg i Sandefjord kommune ligger innenfor tettbebyggelsen «Stokke». Anlegget har tillatelse fra 2007 med krav om 90 % reduksjon av fosfor, og utslipp i Tønsbergfjorden. Anlegget har i dag en beregnet tilført mengde på over 23 000 pe, og overskrider den dimensjonerende kapasiteten på 15 000 pe.

Vårnes renseanlegg har hatt krav om sekundærrensing fra 2018, men oppfyller ikke kravet per i dag. Vi er kjent med at kommunen vurderer ulike alternativer for å øke rensekapasiteten, tilfredsstille kravet om sekundærrensing, samt møte kommende krav om nitrogenfjerning. Dere har nylig søkt om midlertidig unntak fra sekundærrensekrauet, slik at dere kan etablere nitrogenfjerning samtidig, enten på eksisterende anlegg eller i samarbeid med andre.

Andre renseanlegg i tettbebyggelser over 10 000 pe

Korrekt informasjon om tettbebyggelsene i kommunen er avgjørende for å bestemme hvilke renseanlegg pålegget retter seg mot. Vi kan ikke se vi har mottatt oppdatert informasjon om tettbebyggelser og oversikt over avløpsrenseanlegg fra dere, slik vi etterspurte i brev 2. mars 2023. Dersom det er flere av renseanleggene i Sandefjord kommune som ligger i tettbebyggelser over 10 000 pe, gjelder dette pålegget også for disse.

Uttalelser til varselet

Vårnes renseanlegg

Dere opplyser at dere har deltatt i en mulighetsstudie om nitrogenrensing sammen med 4 andre kommuner. Dere vurderer både ulike varianter av fellesanlegg med de andre kommunene, og utbygging på hver lokasjon, samt et alternativ der Vårnes RA og Bekkevika RA overføres til Sandefjord RA.

Dere opplyser at dere nå er i gang med en detaljert konseptvalgutredning (KVU), som kan brukes som grunnlag i en prosjektfase, og at utredningen har en meget stram fremdriftsplan. Dere skriver at KVUen skal gi svar på det varslede pålegget om nitrogenutredning. KVUen skal være ferdig 10. januar 2025, deretter skal tredjepart kvalitetssikre den. Dere kan dermed sende den til oss først innen 1. april 2025. Etter kvalitetssikring skal KVUen til politisk behandling for valg av konsept, og dere skriver at dette trolig ikke er klart før slutten av 2025.

Sandefjord renseanlegg

Dere skriver at dere under oppføringen har gjort tilpasninger på det nyetablerte sekundærrenseanlegget, slik at anlegget kan bygges om til nitrogenfjerning. Dere opplyser at areal på hver side av Sandefjord RA er båndlagt fram til 2027 for å få plass til nitrogenrensing, etter at forslag om å endre arealformål ved rullering av kommuneplanens arealdel mottok innsigelser.

Dere skriver at dere om kort tid vil starte et skisseprosjekt i forbindelse med detaljreguleringen, og at dette skisseprosjektet også vil svare ut temaer til den varslede nitrogenutredningen. Dere mener at det mest hensiktsmessige tidspunktet for å levere utredningen til oss vil være når planforslaget er klart. Dere nevner at planprosessen vil forlenges med 3 måneder hvis planen krever KU.

Nødvendig dimensjonering for Sandefjord RA vil avhenge av hva utfallet blir for Vårnes RA, og et planforslag kan i beste fall være ferdig før sommeren 2025. For å ha tid til å eventuelt justere Sandefjord RA for å romme avløp fra Vårnes, har dere bedt om at frist for utredningen for Sandefjord RA settes til 24. september 2025.

Vår begrunnelse

Når forurensningsmyndigheten avgjør om vi skal gi tillatelse og fastsetter vilkår etter § 16, skal vi legge vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket ellers vil medføre.

Vi mener kunnskapsgrunnlaget er godt med hensyn til behovet for å redusere tilførsel av nitrogen til Oslofjorden, og renseanleggenes bidrag til utslipp.

Som forurensningsmyndighet har vi imidlertid behov for mer informasjon om deres muligheter for å få på plass nitrogenfjerning, herunder kostnader forbundet med dette.

Tilstanden i Oslofjorden tilsier at det haster å redusere tilførsler til fjorden, og bedre rensing ved de største avløpsanleggene vil kunne bidra til dette. Det er derfor et mål at fremdrift på utredningen skal være så stram som mulig, men tidspress skal likevel ikke gå på bekostning av resultatet. Vi anser det som hensiktsmessig å gi kommunen nok tid til å ta riktige valg for fremtidige renseanlegg.

Vi legger til grunn at dere har lagt opp til en stram fremdriftsplan, og setter fristen for å levere utredningen av ulike løsninger for nitrogenfjerning for Vårnes RA til 1. april 2025.

I lys av at valg av løsninger ved Sandefjord RA avhenger av om avløpet fra Vårnes blir overført, ser vi det som hensiktsmessig å sette fristen for utredning av ulike løsninger for nitrogenfjerning for Sandefjord RA til 24. september 2025.

Pålegget er vedtatt med hjemmel i forurensningsloven §§ 49 og 51, for hhv. opplysninger dere allerede har, og utredninger/undersøkelser dere må gjøre.

Nærmere om innholdet i utredningen

Utredningen skal inneholde ulike løsninger for nitrogenfjerning fra kommunalt avløpsvann i tettbebyggelse over 10 000 pe (BOF_s) i Sandefjord kommune, inkludert kostnader ved løsningene og en plan for å få det på plass så snart som mulig og senest innen 31. desember 2031.

Utredningen skal inneholde:

- Vurdering av alternativer og begrunnet valg av teknologisk renseløsning, herunder om mulighetene for tilpasninger og endringer i dagens renseanlegg, eller hvis aktuelt, en omtale av behovet for nyetablering. Planforhold og aktuelle plasseringer skal omtales der det er relevant.
- Vurdering av muligheten for hhv. 70, 80 og 85 % renseseffekt for nitrogen som årlig middelvei (inkl. renseanleggets overløp).
- Vurdering av oppnåelig renseseffekt for organisk stoff som følge av nitrogenfjerning.

- Eventuelle muligheter for samarbeid med andre kommuner eller tettbebyggelser, der dette kan være aktuelt.
- En angivelse av kostnader for mest aktuell(e) løsning(er) for de ulike renseseffektene, herunder hvordan disse vil fordeles på innbyggerne med tanke på selvkost-prinsippet.
- Hvordan dere tilrettelegger for at rensesanlegg og slambehandling på sikt skal kunne oppnå EUs krav om energinøytralitet. Dere må synliggjøre hvordan dere planlegger plassering, renseløsning og slamløsning ut ifra målet om at rensesanlegget innen 2045 skal produsere energi fra fornybare kilder. Energien kan produseres på eller utenfor rensesanlegget, og bare 35 % av energien (ikke-fossil) kjøpes fra eksterne kilder.
- Plan som angir tydelige milepæler. Planen må ta for seg alle de aktuelle avklaringene og beslutningene dere må ta. Vi forventer en plan som er så komprimert i tid som mulig, uten at det går ut over kvaliteten på resultatet. Vi ønsker ikke at dere legger til tidsmessige sikkerhetsmarginer for uforutsette forhold eller kapasitetsproblemer knyttet til innkjøpte tjenester.
- Andre forhold som dere oppfatter som vesentlig, bør også inngå.

Dersom svaret på denne pålagte utredningen er en del av et større arbeid, for eksempel en konseptvalgutredning, skal dere sammenstille svaret på pålegget i et eget dokument eller kapittel for deres kommune.

Fristen for utredningen for Vårnes rensesanlegg er **1. april 2025**.

Fristen for utredningen for Sandefjord rensesanlegg er **24. september 2025**.

Dere skal rapportere framdrift i dette arbeidet som en del av årlig rapportering på arbeid med Oslofjordplanen.

Dere skal informere oss om status for arbeidet med utredningen innen 15. august 2024 og framdrift iht. planen i årlig egenkontrollrapportering til oss fra 2025.

Klageadgang

Sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse kan klage på vedtaket **innen tre uker** etter at melding om vedtaket er mottatt. En eventuell klage skal angi hva dere klager over og den eller de endringer dere ønsker. Klagen bør begrunnes, og dere bør nevne andre opplysninger av betydning for saken.

En eventuell klage skal dere sende til Statsforvalteren i Vestfold og Telemark. Hvis vi ikke gir medhold i klagen, vil vi sende den til Miljødirektoratet for endelig avgjørelse.

Med hilsen

Siv Hege Wang Grøvo (e.f.)
fagsjef

Ailin Gundersen Aarnes
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:
Vestfold fylkeskommune
Vannområdekoordinator Horten - Larvik